

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.Fiókkiadóhivatalok: **Zomborban: Gombos E. Berta** dohánytözsdejében. **Ujvidéken: Schäffer Péter** könyvkereskedésében. **Szabadkán: Braun Adolf** nyomdájában. **Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.**

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földmivészeknek és szerényebb javadalmazásu hivatalnokoknak évi 8 kor., félre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A siketnémák oktatása.

(k. p.) Alig néhány esztendeje, hogy vármegyénk humánusan gondolkodó alispánja, bajsai *Vojnich* István, áthatva a siketnémák oktatásának nemcsak emberbaráti, hanem szociálgazdasági szempontból való nagy fontosságától is, igaz meleg szeretettel karolta fel a Bács-Bodrog vármegyei siketnémák ügyét, s e nemes ügy érdekében való fáradozásának az eredménye, hogy a vármegye közönségének s a községek legtöbbször előljáróságainak áldozatkészsége folytán alig van már község, amelyből ne lenne 1—2 siketnéma gyermek a siketnémák szegedi intézetében teljesen díjtalanul elhelyezve és nincsen megye az országban, amelyből annyi siketnéma gyermek oktatást nyerne, mint Bács-Bodrog megyéből. Sőt éppen e vármegye szolgál ez ügy rendezésénél irányadóul az egész országban.

E szerencsétlen gyermekek szülői ugyanis csaknem kivétel nélkül a legszegényebb néposztályból kerülnek ki s ha tanítás nélkül maradnak, vagy szüleiknek amúgy is nehéz megélhetését súlyosbíttják, vagy pedig mint koldusok tengődnek, sokszor pedig a községek kénytelenek őket eltartani. Nem részesülvén nevelésben, sokan közveszélyessé is válnak; ha ellenben kiképzésben részesülnek, jóra való munkás polgárokká lesznek s senki gyámolítására többé nem szorulnak. Mivel pedig az intézetek csak a tanítást nyújtják díjtalanul, az ily szegény gyermekek eltartási költségeinek a fedezése természetszerűleg a községekre és társadalomra hárul.

Ujabb időben a nagy közönség mindinkább nagyobb érdeklődést tanúsít a szociális intézmények s köztük a siketnéma

intézetek iránt is, mégis kevesen vannak, kik tudják, hogy a siketnémákat hangosan beszélni is megtanítják. Azért lapunk olvasói óhajának is eleget vélünk tenni, amikor a siketnémák szegedi intézetének e tanév végével megjelenő értesítőjéből a következőket közöljük:

A nagyközönség általában még igen tájékozatlan a siketnémák oktatását illetően s igen sokan szinte hihetetlenek tartják, hogy azok hangosan beszélni is megtanulhassanak. Ezért indokoltnak tartjuk, hogy növendékeink tanítás-célját és módját röviden a következőkben ismeretessük:

A hallásától megfosztott gyermek nem hallván embertársainak beszédét, meg sem értheti, meg sem tanulhatja azt, tehát néma marad s így elszigetelve a tanulás és nevelődés lépten-nyomon kínáló alkalmaitól, az emberiségnek nemcsak hasznavehetetlen, hanem gyámolításra szoruló tagjává válik.

Mi sem természetesebb tehát, mint hogy emberbaráti szeretetből és szánalomból is, de főként nemzetgazdasági szempontból a társadalomnak e gyámoltalanok istápolására kell szentnie és lehetővé kell tennie, hogy ezek a haza hasznos tagjaivá neveltsenek.

Hála a lelkes emberbarátok buzgalmának, a a jószívű emberek, az állam és a törvényhatóságok áldozatkészségének, ma már 16 intézmény áll fölön Magyarországon a siketnémák tanítás-és nevelésügye szolgálatában.

Ezen intézetek közül a szegedi a kor kívánalmainak megfelelően épült és kiváló szakavatottsággal szereltetett fel mindanya eszközökkel, melyek a nevelés és oktatás eredményének elősegítésére szolgálhatnak. Növendékeink tehát oktatóik buzgó vezetése mellett megszerezhetik ama elengedhetetlen alapot, amely az életben az érzékűekkel egyenlő mértékben való boldogulásukhoz szükséges.

A hangbeszéd az a legfontosabb kellék, amely a siketnémák beszélni emertársai sorába helyezi. Növendékeinket tehát mindenképpel megtanítjuk a helyes magyar beszéd használatára.

Ez azért lehetséges, mivel a siketnéma beszéd-szervei épek s azok használatát a legtöbb esetben mi sem gátolja.

A siketnémák hangbeszédre való oktatása a természet ama bölcs elrendezéséből folyik, amely szerint egyik érzékszervünk működésének hiányát a többiek megkettőztetett működése pótolni képes. Így a siketnéma látóképesség által észreveszi, megkülönbözteti a beszéd-szerveknek az egyes hangok létrehozása alkalmából eszközölt mozgásait, mint a száj alakját, a nyelv állását, a mellkas emelkedését és leszállítását. Kifejlett tapintó képessége által megérinti a gégefőn a hangszalagok rezgését, a száj és az orr elé tett kézfejjel a levegő kiömlésének erősségét és terjedelmét.

Ha ezen észlelt mozgásokat hűen utánozza, megtanulja az eddig némának nevezett is az egyes hangok kiejtését. A hangok összekötéséből lesznek a szók, ezekből pedig a mondatok, amelyek a beszédet alkotják. Ennek elérése azonban csak hosszú és fáradságos munka eredménye, amely lankadatlan szorgalmat, nagy tudást, hivatásszeretetet és lelketemesztő türelmet igényel az oktató részéről.

Lassanként megtanulván a siketnéma beszélni, a beszéd segítségével egyéb ismeretekre is megtanítható. Így megtanulnak növendékeink még írni, olvasni, számolni, rajzolni és a mindennapi életben szükséges elemi tárgyakból (földrajzból, természetrajzból, természettanból, történelemből stb.) is szereznek ismereteket. A lányok kiképeztetnek továbbá a himzésben, ruha- és fémremmű-varrásban, a fiuk pedig ipart elkövető közügyességi oktatásban részesülnek.

A siketnémák oktatásának tehát kettős célja van: az első, hogy a néma megtanuljon beszélni, a második, hogy a beszédképesség megszerzése, valamint az elemi ismeretek és a kellő közügyesség elsajátítása által képes legyen önmagát tovább művelni és egy általa választott iparágat minden nagyobb nehézség nélkül elsajátítani, mely iparág elsajátítása által tisztességes megélhetését biztosíthassa.

Az eddig szerzett tapasztalatok szerint az intézetekből kikerült siketnémák ügyes iparosokká képezhetők, kik elenyészően csekély kivétellel teljesen maguk tartják fenn önmagukat és családjukat; a tanulatlan siketnémák ellenben szegény

Bács-Bodrogvármegye monografiája.

Baja—Magyarkanizsa.

— Eredeti tárca. —

(5)

A monografia összes írói közül a legheylesebben fogta föl és a legügyesebben teljesítette a reá ruházott feladatot *Magyarász* Ferenc, a bajai cisztercita rendház tagja, az ottani főgimnázium jóhírű tanára. Minthogy — ő maga mondja így — »Baja város nem dicsekedhetik nagy történelmi múlttal; ha volt is hadak útjának állomása, nevéhez nem fűződik semmiféle világtörténelmi eseménynek véres, dicsőséges, vagy szomorú emléke, — s így nem állott rendelkezésére a történelmi anyagnak az a széles, erős alapja, az a kényelmes irodalmi tér, amelyre a monografiák alkotói munkájukkal reá szoktak helyezkedni; tehát úgy segített a bajon, hogy a történelmi vonatkozások, a múlt jelenségeinek élénkebb kiszínzése, erőteljesebb kidomabolítása helyett a jelennek minden anyagát, valamennyi adatát nagy szorgalommal hordta össze, s megrajzolta Baja városának mostani viszonyait, úgy, amint az állapotok ezidő szerint fennállnak, még pedig mindenre kiterjedő szabatos körültekintéssel, a gyakorlott és igazságos bíráló észlelésével, objektivitásával és mindennel szemben való elfogulatlanságával. A lokalpatriotizmus meleg érzésétől eltevé, lelkesedéssel, elragadtatással ír a közélet egyes ágai föllendülésének körülményeiről és az aggódo lélek őszinte megnyilatkozásával, nyíltan, bátran

mutat reá a visszaesés, a hanyatlás jelenségeire. Fény- és árnyoldal egyforma bánásmódban részesül. A bajai sajtó egynémelyike e miatt csodálatosképen megámáta.

A fejezetek a következők:

Fekvés. Vizek. Történelmi visszapillantás. A város neve. A város urai. A török világ után. Baja mezőváros. *Bevándorlás*. (Ennek a fejezetnek fontos adatait *Evetovics* János történetirő, bácsi plebános »Baja város multjából« című értékes művéből szedte.) Baja föllendülése. *Hanyatlás*. (A visszafejlődésnek első és legfőbb oka volt a Budapest és Szabadka között 1882-ben megnyílt vasuti forgalom, mely a rákövetkező esztendőben Ujvidékig hosszabbodott. Mihelyt Szeged Zomborral Szabadkán át már 1869-ben, Eszékkel a gombosi gözkomp segítségével 1870-ben össze volt kötve s az ujvidéki vonalat is rövidesen megnyújtották Zimonnallyal, majd Konstantinápolyig, — ez a keresztálózat abszorbeálta legnagyobb részét annak a forgalomnak, melynek súlypontja azelőtt Baján volt. Jobb jövőt csakis a budapesti—észéki dunamenti vasutól vár.) Az 1840. tüzvész.

Nyolc oldal tartalmaz a város *leirása*. Ebben a rendkívül érdekes részben minden politikai, társadalmi, kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági, kulturális, humanisztikus, pedagógiai stb. dolgokról a legrészletesebben emlékszik meg. A hivatásos kalauz alapos tájékozottságával vezeti az olvasót Baja város utcáin, terein át s mutat meg mindent, ami a néző érdeklődésére, figyelmére érdemes. Tetszetős és visszatetsző látnivalók egyaránt követik egymást. Nem kerül el, nem hallgat el semmit. Az ismertetést Baja északi részén, a Schmidt és Társa-féle gőzma-

lomnál kezdi meg. Bemutatja a gubóbevéltő hivatalt, a vasuti állomást, a gyümölcsészeti egyeletet, az áll. tanítóképzőintézetet, az elemi iskolákat, a járásbírószágot, az izr. templomot, az izr. agkok házat, a leányegyletet, az izr. kórházat, a Spitzer-féle szesz- és élesztőgyárat, a 4. huszárrezred kaszárnyát, a róm. kath. és gör. kel. plébániát, az *Arany Bárányszállót*, erre a következő érdekes megjegyzést teszi: »Ott, ahol a legszükebb a Haynald-utca, áll Baja városának egyik régi híressége, az Arany Bárányszálló. Egykor és most! Egykor legnagyobb terme volt a Bácskának, ma már kívül-belül oly disztelen, hogy magunk is resteljük, hogy külön szállást nem adhatunk Tháliának. Egykoron hetekig hanges volt a Báránynak egész környéke, mikor egy-egy restauráció alkalmával a gazdag felső-bácskai nemes urak a fehér asztalnál folytatták a vármegye s az ország sorsának intézését, most néhány aggregélyen fogyasztja el csendben és rendben a maga ebédjét és vacsoráját. Egykor itt játszottak hét vármegyének legkülömb cigányai, a Dankó Gáborok és Vajda Józsik füstös nemzetsége; manapság pap meg ügyvéd lett a Vajda-fiukból s a Báránynak csak a Kath. Legényegylet mulatságain, meg a molnárok »lakozása«-kor lehet valamire való cigánymuzsikát hallani. Valamikor híres bálók voltak itt napi, vagy ha tetszik, esti rendben, melyeken sok szép regénynek első szálaít szóítotték azok, akik most már deres fejfel gondolnak vissza a Báránynak régi dicsőségére. Manapság egy-két pohár »bruckó« mellett itt fogyasztja el az udvaron magával hozott ebédjét a vidék gazdag sváb parasztja, amikor egyenes adóízető létere elintézi dolgát, sorsát az itteni adóhivatalnál. Bizony

szülőik nehéz megélhetését még súlyosabbá teszik vagy házról-házra járva, utcasarkokon és templomajtóknál könyörögnék alamizsnáért.

Nem vész tehát kárba az az összeg, amellyel a könyörület szívek az ő taníthatóságukat elősegítik, hanem dusan kamatozik az adományozók részére a jó tetteket jutalmazó Istennél és édes magyar hazánk oltárán, a tanult siket-némák munkás karja által.

A Déldunavidéki vasut közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1909. május 28-án.

A Déldunavidéki h. é. vasut r. t. ma tartotta rendes évi közgyűlését Latinovits Pál ny. főispán, lapunk vezére elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak: báró *Herczog Péter*, dr. *Selley* Sándor, báró *Herczog Mór* Lipót, *Barta* Arnold udvari tanácsos, ifj. *Vojnits* István alispán, *Schmausz* Endre ny. főispán, *Kazkár* Zsigmond kir. tanácsos, *Karácson* Gyula kir. tanácsos, id. *Földiák* Vilmos, *Enyedy* Béni, dr. *Schober* Béla, dr. *Okolicsányi* Zoltán, *Tolnay* Arnold, dr. *Emich* Gusztáv, *Tárczay* Dezső, *Szemző* Károly, *Sztrilich* Béla, dr. *Fenyő* Soma, *Dravay* Károly, dr. *Dezseöfy* Aurél, dr. *Fellner* Frigyes, *Hauke* Imre, dr. *Pekár* Imre, *Minkus* Jenő, dr. *Rómy* Béla, dr. *Piufszich* Frigyes, *Schwarz* Felix, *Sváb* Károly, *Guttwein* Lajos, *Falcione* Lajos, *Kugler* Béla, *Ott* János, *Szendy* István.

Latinovits Pál elnök üdvözlö a nagyszámban megjelenteket, megállapítja a határozatképességet s megnyitja az ülést.

Felolvastatván az évi jelentés, azt egyhangulag elfogadták s az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak megadták a följelentvényt.

Elnökké — *Barta* Arnold indítványára — újból egyhangulag, nagy lelkesedéssel *Latinovits* Pált választották meg. Aelnökké pedig, ugyancsak egyhangulag és lelkesedéssel báró *Herczog* Mór és ifj. *Vojnits* István.

Latinovits Pál megköszöni a személye iránt megnyilatkozott bizalmat. Büszkeséggel tölti el az a tudat, hogy hazánk egyik legnagyobb vármegyének kereskedelmi ipara, gazdasági érdekeit határozóan előmozdító vasutnak lehet az elnöke. A vasut föllendülése érdekében a maga részéről minden lehető el fog követni. Meleg szavakkal üdvözlöi elnöktársait: báró *Herczog* Mór és ifj. *Vojnits* István alispánt, akiknek kiváló tevékenysége biztosítékot nyújt, hogy a vasut érdekeit

megkopott már a cégéren a bárány arany festéke, megkopott magának a Báránynek régi hírneve is.

A zirc-cisztercita rendnek székházát, a kath. templomot, a főgimnáziumot, a Tóth Kálmán szobrot, a pósta- és táviróhivatalt, a Pilaszánovits-Fischer-féle kastélyt, a Szentháromság-szobrot, az ártézi kutat, a Kölcsonsegélyző egyesület bérházát, a Nemzeti szállót, Kereskedelmi kaszinót, Bajavidéki Takarékpénztárt, Bajai Takarékpénztárt, városi székházát, Kereskedelmi és iparbankot, főszolgabírói hivatalt, gyapjúfonó gyárat, Spitzer-féle gyufagyárat, Kőszeghy-féle (azelőtt Szücs Ödön-féle) talajmívelő gyárat, vodicei kápolnát, céllövészeti egyesület, lökertet, kertészeged iskolát, csendőrségi laktanyát, kath. legényegyletet, szegényházát, közkórházát, ref. templomot, keresk. ifjak körét, polg. kaszinót, adóhivatalt, ág. ev. templomot, sporttelepet, ipar-területet, munkásbiztosító pénztárt, Casinót, Gál- és Boschán-féle házat, tűzoltó-telepet, gőzfürdőt, Központi-szállót, Vojnits-féle házat, Miasszonyunk zárdáját, szocialista Munkásotthont, gázgyárat, Schön-féle szénraktárt, Schleicher-féle téglaégetőt, vattagyárat, Spitzer Benő-féle szeszgyárat, két hajóállomást, baja-bátaszéki hidat.

A társadalmi élet ismertetése során megemlíti a katolikus nőegylet, izr. nőegylet, leányegylet, József-sanatorium egylet, Vöröskereszt-egylet, oltáregylet, Chevra kadischa, tanonc-otthon, gyermekmenhely, állatvédő-egylet stb. intézményt. Érinti továbbá az egyházi, népoktatási, hitelügyi, közigazgatási stb. állapotokat.

A képek a következők: Szent István-tér (A keleti és északi rész), a róm. kath. templom, a Ferenciek temploma, gr. Zichy-tér, az áll. mén-

szokott buzgalommal elő fogják mozdítani. (Éljenezés.)

Több folyó ügy elintézése után elnök be-rekesztette az ülést.

A kimutatás szerint a vasut az elmúlt esztendőben szállított 3800 I. osztályu 79,440 II. osztályu, 700,137 III. osztályu utast, s 1.182,700 métermázsa árut. A legtöbb utas — 104,257 — Zomborban szállt a vonatba.

Bácsmegye közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1909 május 26.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósága ma délelőtt *Fernbach* Károly főispán elnöklésével rendes évnegyedes közgyűlést tartott, mely a következő határozatokat hozta:

Szeged város közönségének átirata a siket-némák oktatási ügyének országos rendezése tárgyában. A kérelmet pártolják.

Martonos kurtapáztorkodás beszüntetése jóváhagyatott.

Urszentiván lelegelőj-hátralék jóv.

Martonos községi végrehajtó fizetéskie-gészítése. 50% megállapított.

Martonos bel- és külterületi iskolák államosítása. A községeket jóváhagyták, a felekezeti-eket elutasították.

Dunagálos községi rendőrség ruházata jóv. *Kiszács* községi rendőrség ruházata. Meg-semmisítettett.

Okér községi rendőrség ruházata. Meg-semmis.

Petrőc községi rendőrség ruházata. Meg-semmis.

Temerin táncmultságok korlátozása. Fel-oltdotott.

Dunabökény tanítói lakás beosztása köz-igazg. bizottsághoz tétetett át.

Paripás marhaállásról való földhordás jóv. *Paripás* az egyik kisbíró lakása jóv.

Paripás közmunka mikénti kivetése jóv. *Magyarkanizsa* munkásházak építését meg-tagadó határozata jóv.

Madaras fák kivágatása. Megváltóztatott.

Katymár iskola, ovoda és kántorlak építése jóv.

Zenta a községi elemi népiskolai rajztanítói állás betöltése jóv.

Zenta a telefnak a gimnázium épületébe való bevezetése jóv.

Bácsszentiván apáca zárda építésének biz-tositása céljából kötött szerződés jóv.

Veprőd óvónői fizetésemelés megtagadása jóv.

Kiskér vasuti megállóhelyen gyalogjárda lé-tésítése jóv.

Kiskér rendőri fizetések emelésének megta-gadása felold. Rendőrvezető 800 K, rendőrök 400 K kapnak.

telep, a gör. kel. templom, a Fischer-féle alapítványi-ház, a cisztercita rendháza, városi közkör-ház, városháza, dunarészlet, sugovicsarészlet (két kép), Grassalkovich-féle régi kandalló a város-házán.

*

Magyarkanizsa leírása kevés helyet foglal el a műben. Négy oldal az egész, amibe *Iványi* István mondanivalóját beleszoritotta. A jeles író-nak — úgy látszik — nem állottak rendelkezésre a szokásos adatforrások s így a történelmi vonatkozásokról csak rövidesen s följelentés emlé-keztethet meg. S minthogy a várostól távol lakik, az ottani élet forgatagából messze áll, nem tud beletekinteni a városi közélet minden zége-zugába s következképpen nem tudja hű képét adni a város jelen helyzetének, mostani viszonyainak sem. Pedig ennek a nagy, rohamo-san fejlődő tiszamenti városnak a társadalmi, egészséges alapon nyugvó kereskedelme, erőtel-jes, fejlett ipara, okszerű, a belterjes irány felé hajló mezőgazdasága és közintézményeinek foly-ton növekvő nagy száma sok és hálás adatot adhatott volna kidolgozásra. Az ismertetésnek rövid foglalata ez: Története az Árpádok kora alatt. Vegyesházi királyok korában. Határtörténet. A török hódoltság után. A polgárosítás. Kanizsa mezőváros. A szabadságharc. Fejlődés. Iskola-ügy. Közlekedés. Gazdasági és kulturális élet. Rendezett tanácsu várossá való átalakulás. A mai város.

A képek ezek: A tervezett városháza (egész oldalos, igen sikerült kép.) A róm. kath. templom. A Jézus szíve szobor. Az árva- és szegény-ház. Vigadó az Erzsébetligetben.

Pető Lajos.

Ószivác dr. Vuics Sándor ügyvéd ho-noráriuma jóv.

Csonoplya segédjegyző választás jóv.

Kerény utcák elnevezése. Megsem.

Bácsgyulafalva tanítók tűzifa járandósága jóv.

Bácsgyulafalva gyalogjárók kikövezése jóv.

Szemző István és társai felebbezése *Kerény* községnek a gyepmesteri telep áthelyezése tár-gyában hozott határozata ellen. Részben felold.

Nádajta községi alkalmazottak fizetésemé-lése felold.

Béreg irnok-végrehajtó fizetésemelése fel-oltdotott.

Béreg kisbírák fizetésemelése jóv.

Regőce községi rendőrség részére szükség-lendő egyenruházat beszerzése. Megsem.

Regőce Allaga Ottó községi adója után ki-vetett késedelmi kamat szedése jóv.

Regőce 1908. évi közpénztári számadások elfogadása. Megsem.

Bácsbokod III. segédjegyzői állás szervezé-sének megtagadása jóv.

Csurog utadónak a közpénztárból leendő fedezése jóv.

Péterrève legeltetési szabályrendelet jóv.

Péterrève Bovanovits Imre községi képviselő összeférhetetlenségi ügye. Megsem.

Sajkásszentiván iskolaépítés kimondó hatá-rozata jóv.

Ada az alvénél levő ártézi kút melletti itatóvályu eltávolítása jóv.

Ada községi közdülő utak törzskönyvezése. Elkészítendő.

Sajkásszentiván tanítóinak építést megtagadó határozata felold.

Zsabya, *Nádajta*, *Alsókabod*, *Felsőkabod* és *Csurog* községek felebbezése a titeli rétkeszeli bizottságnak dr. *Csornyus* Pál vm. tb. főügyész díjainak megállapítását kimondó határozata ellen. A hat. megsem.

Okér gyepmesteri javadalalmazás jóv.

Martonos Ágoston Albert elleni perből ki-folyólag felmerült költségnek mikénti fedezése jóv.

Ugyanaz 6000 koronás ideiglenes kölcsön felvétele jóv.

Petrőc Pinterovits Jenő volt jegyző teme-tési költségeinek fedezése jóv.

Ujfutak egy községi irnoki állás rendszere-sítése. Részben jóv.

Ófutas körállatorvosi állás betöltése jóv.

Martonos községi alkalmazottak fizetési sza-bályrendelete jóv.

Urszentiván rendőrség ruházata jóv.

Ósöv rendőrség ruházata jóv.

Ujsöv rendőrség ruházata jóv.

Ófutas rendőrség ruházata. Megsem.

Piros, *Begecs*, *Tiszaistvánfalva*, *Ujfutas* rendőrségi ruházata jóv.

Martonos fogyasztási adó tulfizetés leírása jóv.

Ugyanaz tanítók lakástisztántartási átalánya jóv.

Okér kulai szövőgyár részvényeinek jegy-zése jóv.

Ugyanaz állami iskola felállításához való hozzájárulás jóv.

Ófutas 5000 koronás ideiglenes kölcsön felvétele jóv.

Tiszaistvánfalva járdaszabályrendelet jóv.

Szépliget Fihm Miklós pótdadjának leírása jóv.

Dunacséb anyakönyvi díjak hovatfordítása jóv.

Wekerlefalva vízlecsapolás és csatornázási költség hátralék fedezésére kölcsön felvétele jóv.

Bulkeszi a szegedi siketnéma intézet ré-szére megszavazandó évi hozzájárulása jóv.

Dunabökény irnoki fizetésrendezése jóv.

Dunacséb községi ingatlan eladása jóv.

Boróc a szegedi siketnéma intézet részére megszavazandó évi hozzájárulás jóv.

Dunacséb község építkezési alap évi járú-lékának felemelése. 5000 K jóv.

Bácbátvány Zagarits Lázár bácsföldvári lakos segélyezése. 120 K jóv.

Boróc építendő új tanterem építésének el-halasztása. 1 évre elhalasztatott.

Opalánka községi szegények segélyezése jóv.

Opalánka község védelmére szükséges véd-töltés költségeinek fedezése céljából alap létesí-tése jóv.

Bulkeszi járdaépítés. Felold.

Bulkeszi építési alap létesítése jóv.

Bulkeszi község szabályozásának mikénti keresztülvitele. Felold.

Palánha Kleiner Miklós iskolaalap föld-haszonbér hátralékának fedezése jóv.

Boróc községi ,bába' fizetésének megállapi-tása. 240 K jóv.

Opalánka a község tulajdonát képező jegy-zői lakba acetylen világítás bevezetése jóv.

Opalánka háboru veszedelme miatt behi-vott tartalékosok családtagjainak segélyezése jóv.

- Palánka* ovodák építési költségeinek módton való fedezése jóv.
- Dunabölkény* régi iskolák tatarozása. Felold.
- Militics* magánbába segélyezése jóv.
- Bács* tűzoltóegyesület segélyezése jóv.
- Vajszka, Bogván* határozata a kéményseprővel kötött egyezség tárgyában jóv.
- Vajszka, Bogván* a segédjegyzői állás üresedésben léte alatt megtakarított fizetés hovafor-dítása jóv.
- Rém* rendőrség ruházata jóv.
- Militics* előfogatosokkal kötött szerződés jóv.
- Militics* olasz földrendés által sujtottak se-gélyezése és az adópénztárnok fizetésemelése jóv.
- Jánoshalma* özv. Heller Józsefné kegydíja és két új esküdti állás szervezése jóv.
- Katymár* új irnoki állás szervezése jóv.
- Katymár* községi végrehajtó fizetésemelése jóv.
- Jánoshalma* zárdái tanítónő fizetése és be-rendezési illetménye jóv.
- Bácsordas* iskolaszolga fizetésemelése jóv.
- Militics* Dorjáth Jakabbal kötött egyezség jóv.
- Bácsordas* tűzi fecskendő beszerzése jóv.
- Pincéd* anyakönyvi díjak hovafor-dítása jóv.
- Militics* templomi zenészek tiszteletdíja jóv.
- Paripás* Péter Ádám községi irnok személyi pótléka jóv.
- Paripás* kíségető munkaerő alkalmazása jóv.
- Szilberek* kisbírók fizetésemelése jóv.
- Jánoshalma* jegyző füllelménye jóv.
- Kisszállás* járási rendőrfelügyelő javadalma jóv.
- Tataháza* kíségető munkaerő alkalmazása jóv.
- Szentfűlöp* községi rendőrség ruházata jóv.
- Bácsordas* rendőrség kártalanítása jóv.
- Pincéd* ideiglenes kölcsön felvétele jóv.
- Jánoshalma* kíségető munkaerő alkalmazása jóv.
- Jánoshalma* II. anyakönyvvezető-helyettes kijelölése jóv.
- Zenta* eme határozatait jóváhagyták: kézi-munkatanítónő fizetése, a Patócs Ferencsel és társaival, továbbá Ujházy Jánossal, Tóth Vincével és társaival, Menyhért Mihálylyal, Boros István Pállal, Szabó Jánossal, Nésity Néccóval, Plávity Sánoorral, Szécsényi Istvánnal és Gere Péterrel kötött haszobéri szerződés, Vismeg Pál, Kádas Vince, Körösi Dávid és társai és Csikós Kálmán utóállítási költségének törlése.
- Sztapár* fogyasztási adóellenőr jutalmazása. Jóváhagyott.
- Gombos* fogyasztási adóbeszedési jutalék hovafor-dítása. Jóv.
- Szond* utcák és terek szabályozása. Jóv.
- Ugyanaz* Gombos Istvánné segélyezése. Jóv.
- Ugyanaz* anyakönyvi díjak hovafor-dítása. Jóváhagyott.
- Apatin* iskolaszolga fizetés felemelése. 220 kor. jóv.
- Topolya* adószedő fizetésemelése. 400 kor. jóváhagyott.
- Ugyanaz* Fekete Endre és társai fizetés-emelése. Felold.
- Ugyanaz* községi pénztáros fizetésemelése. 600 K jóv.
- Ugyanaz* egy hidmérleg beszerzése. 820 kor. jóv.
- Bácszentiván* óvónőtől elvont lakásért meg-szavazott kártalanítás. 1000 kor. jóv.
- Szilágyi* anyakönyvi kivonatok után befolyt díjak hovafor-dítása. Jóv.
- Ugyanaz* szervezési szabályrendelet. Jóv.
- Ugyanaz* rendőrségi szabályrendelet. Jóv.
- Ugyanaz* postán érkező küldemények át-vétele tárgyában alkotott szabályrendelet. Jóv
- Ugyanaz* közgyűlések ügyrendjéről alkotott szabályrendelet. Jóv.
- Topolya* kulai gyapjuszövőgyár részvényei-nek jegyzése. Jóv.
- Bácskeresztur* egy rendőri állás megszünte-tése. Megsem.
- Veprőd* Klein János és neje kártalanítása. *Kerény* orvosi fuvardíj és a születésnői javadalom. Jóváhagyott.
- Bácsgyulafalva* a fuvarosokkal kötött szer-ződés. Jóv.
- Küllöd* anyakönyvi kivonati díjak hovafor-dítása. Jóv.
- Mohol* egy kíségető munkaerő alkalmazása. Jóváhagyott.
- Újverbász* jegyző jutalmazása és az elő-fogatos pótdíjazása. Jóv.
- Órszállás* egy rendőri állás megszüntetése. Megsem.
- Bácskeresztur* községi követelések leírása. Jóváhagyott.
- Küllöd* gyermekek orvosi kezelési költsé-gének megváltása. Jóv.
- Újszivác* házhelyek eladása. Jóv.
- Torzsa* a kisbírói fizetések és az anyakönyvi kivonati díjak. Jóv.
- Torzsa* betegápolási alap javára vezetett hátralékok. Jóv.
- Küllöd* a gazd. egyesület szövetségi részvé-nyeinek jegyzése. Jóv.
- Csonoplya* rendőrségi ruhaátalány. Megsem.
- Gádor* templomi orgona költségeihez való hozzájárulás. Jóv.
- Kula* a Széchényi-féle ház megvétele. Jóv. 22.000 kor.
- Újverbász* munkásházak létesítése. Alispán-nak kiadott.
- Kula* kisbírák nyári ruha illetménye. Jóv.
- Veprőd* Klemann Ádám és neje kártalaní-tása. Jóv.
- Bácskeresztur* az állami iskolák és tanítói lakok kályhái. Felold.
- Bácsborsód* községi bíró személyi pótléka. Jóváhagyott.
- Bácsborsód* községi jegyző részére adandó tűzifa. Jóv.
- Béreg* földadó kiegyenlítési munkálatok el-készítéseért járó díj utalványozása. Jóv.
- Béreg* a községi jegyzőnek a helyettesítés tartamára járó fizetés utalványozása. Jóv.
- Csávolgy* tévesen kivetett fogyasztási adók törlése. Jóv.
- Dávod* 3000 kor. ideiglenes kölcsön vissza-fizetésének meghosszabbítása. Jóv.
- Dávod* betétmásolatok beszerzési költsége. Jóváhagyott.
- Hercsanzót* a Margitta-szigeti ármentesítő járulékoknak honnan leendő fedezése. Jóv.
- Hercsanzót* anyakönyvi díjak hovafor-dítása. Jóv.
- Vaskut* tenyészállatok fentartása. Jóv.
- Vaskut* anyakönyvi díjak hovafor-dítása. Jóv.
- Vaskut* községi kisbírák ruházati pótléka. Jóv.
- Boldogasszonyfalva* 5 drb részvényjegyzése. Jóváhagyott.
- Boldogasszonyfalva* a távirda felállításához való hozzájárulás. Jóv.
- Csurug* a jegyzői nyugdíjjárulék fedezése. Jóváhagyott.
- Csurug* községi kisbírák részére adandó földhaszonélvezet. Jóv.
- Csurug* a községi előfogatosok részére adandó földhaszonélvezet. Jóv.
- Csurug* a szegedi siketnéma intézet segélye-zése. Jóv.
- Csurug* hitfelekezetek segélyezése. Jóv.
- Csurug* Rajkov Ráda és társa részére 256 korona 64 fillér utalványozása. Jóv.
- Csurug* szegényalap tőkájének megnagyob-bitása. Jóv.
- Csurug* községi favágó földhaszonélvezete. Jóváhagyott.
- Csurug* községi dijnokok jutalmazása. Jóv.
- Csurug* 20 drb részvényjegyzése. Jóv.
- Nádajla* államkötvény kamatainak leírása. Jóváhagyott.
- Sajkásszervőgye* fogyasztási adó kezeléséből felmerült hiány fedezése. Jóv.
- Sajkásszervőgye* 40.000 koronás kölcsön fel-vétele. Jóv.
- Zsábyla* iskolaszolgák fizetésemelése. Jóv.
- Zsábyla* községi szántóföldek legelőül való használat. Jóv.
- Zsábyla* képzés és nevelési alap behajthat-lan követeléseinek leírása. Jóv.
- Péterréve* előjárósági tagok fizetésemelése. Jóváhagyott.
- Nagybaracska* községi jegyző jutalmazása. Jóváhagyott.
- Ugyanaz* anyakönyvi díjak hovafor-dítása. Jóv.
- Ugyanaz* iskolaalap kezeléseért járó díjak-nak visszatérítése. Jóv.
- Boróc* a szabadka—gombos—palánkai h. é. vasut céljaira megszavazott hozzájárulási összeg fedezése. Jóv.
- Torzsa* községi közdülő ut megszükitése. Jóváhagyott.
- Katymár* utcák és terek szabályozása. Meg-semmisített.
- Nagybaracska* Bodrogi Simon féle alapít-vány. Fölterjesztett.
- Zenta* Lantos Ferenc és Istvánnak adandó törlési engedély. Jóv.
- Zenta* Kiss és társaival kötött adásvevési szerződés. Jóv.
- Zenta* Tóth István és társaival kötött adás-vevési szerződés. Jóv.
- Csávolgy* anyakönyvi kivonati díjak átenge-dése. kivonati díjak átengedése.
- Óbecse* néh. Göcsey János községi bíró te-metési költsége.
- Péterréve* vármegyei gazdasági egyesület fo-gyaszási szövetségének tagsága. Jóv.
- Bácsföldvár* az utcák és terek szabályozása. Jóváhagyott.
- Mohol* Gávrí Ferenc és neje terhére előírt összeg törlése. Jóv.
- Mohol* dr. Radonity Szimó árvaházi tarto-zása. Jóv.
- Veprőd* kölcsön felvétele. Jóv.
- Óbecse* Brettschneider János irnok fizetési előlege. Jóv.
- Óbecse* Laczkovits Pál kézbesítő fizetési elő-lege. Jóv.
- Óbecse* Sikoporia Dusan segédjegyző fize-tési előlege. Jóv.
- Óbecse* ifj. Bácskay József levéltárnok fize-tési előlege. Jóv.
- Óbecse* Pekarovits irnok fizetési előlege. Jóv.
- Szenttamás* községi szolgák segélyezése. Jóváhagyott.
- Péterréve* Gyorgyevits Milán gör. kel. szerb harangozó fizetésemelése. Jóv.
- Péterréve* kórház és szegényházi alaphoz tartozó földön felállítandó tanyai épületek. Jóv.
- Bácsföldvár* négy községi esküdt fizetés-felemelése. Jóv.
- Mohol* iskolánövérk fizetésemelése. Jóv.
- Felsőkabal* községi iskolai és tanítói lak céljaira szükséges telek megvásárlása. Jóv.
- Mozsor* epreskert bekerítése. Jóv.
- Mozsor* tanítói lak melléképület építése. Jóv.
- Káty* előjárók fizetésfelemelése. Jóv.
- Mozsor* iskolai butorzat és taneszközök be-szerzési költségei. Jóv.
- Káty* kisbíró fizetése felemelése. Jóv.
- Ada* Ábrahám Mihály elhunyt segédjegyző fizetéselőlegének leírása. Jóv.
- Titel* Panics Lyuba segélyezése. Jóv.
- Titel* Zitta és társa Popov Bogdán tanítók tanfolyami segélyezése. Jóv.
- Felsőkabal* esküdtek fizetésfelemelése. Jóv.
- Dunagárdony* születésnői fizetésfelemelés. Jóváhagyott.
- Dunagárdony* az anyakönyvi szekrények árának beszerzése. Jóv.
- Titel* Nánics segélyezése. Jóv.
- Mozsor* óvoda építésénél mutatkozó többlet kiadás fedezése. Jóv.
- Sajkásszentiván* utcák kövezése. Jóv.
- Titel* rétkelző bizottság határozata a fen-maradt felesleg szétszátása. Jóv.
- Titel* legelő bérbevétel. Jóv.
- Mozsor* kisbírák fizetésfelemelése. Jóv.
- Felsőkabal* adópénztárnok fizetésfelemelése. Jóváhagyott.
- Mozsor* Dobromirov rendőrnek előleg adása. Jóváhagyott.
- Dunagárdony* végrehajtó fizetésfelemelése. Jóv. 800 kor.
- Káty* bábák fizetése. Jóv. 240 kor.
- Sajkásszentiván* a vadászati bérlétszerződés felbontása. Felold.
- Felsőkabal* messinaiak segélyezése. 100 K jóváhagyott.
- Felsőkabal* kulai posztógyár részvényeiből való jegyzés. Jóv.
- Mozsor* Szubotin Voin segélyezése. Jóv.
- Mozsor* pénztárnok jutalmazása. Jóv.
- Mozsor* jegyzőnek drágasági pótlék adása. 800 K jóv.
- Dunagárdony* kisbíró fizetésfelemelése. 420 kor. jóv.
- Dunagárdony* faiskola kezelőinek fizetés-felemelése. Jóv.
- Káty* kulai posztógyár részvényeiből való jegyzés. Jóv.
- Mozsor* Neuhausz Adolf és Babics Dénes irnokok részére fizetési előleg. Jóv.
- Magyararkanizsa* egy gyalogos szolgál állás rendszeresítése. 660 K jóv.
- Magyararkanizsa* a »Szénatér« kibővítéséhez szükséges telek megvétele. Jóv.
- Magyararkanizsa* »iparos segéd szálló« se-gélyezése. Jóv.
- Katymár* husvizsgáló kiképzetésének költ-ségei. Felold.
- Paripás* körállatorvos gyógykezelési díjai. Jóváhagyott.
- Palánkai* községi pénzek elhelyezése. Jóv.
- Szond* Schmausz Endre községi adójának leírása. Jóv.
- Magyararkanizsa* különféle behajthatlan kö-vetelések.
- Magyarországi Munkások Rókkant- és Nyug-dijegyletének kérelme anyagi és erkölcsi támoga-tás iránt. Elutasították.
- Pacsér* ovodaépítés jóv.
- Szücs Lajosné, Zsótér Ákosné, Deák Andorné, Borovanszky Gyuláné, Szalay Frigyesné, Szauer Ferencné, Szmiha Kálmánné és Sztrázsay Alajosné jegyzői özvegyek kérelme jegyzői öz-vegyi nyugdíjuknak kiegészítése iránt. Megállapított.
- Pinterovits Jenőné és Borovszky Kornélné kérelme özvegyi nyugdíj és nevelési járulék iránt. Megállapított.
- Mikovich* Kálmánné szül. Gyarmathy Anna kérelme özvegyi nyugdíjának újból folyósítása iránt. Elutasították.
- Veprőd* kérvénye, melyben a vasuti hozzá-járó ut kisajátítási és építési költségeiből a köz-séget terhelő összeg befizetésére halasztást és részletfizetés engedélyezését kéri. Jóv.
- (Befejező tudósítás a jövő számban.)

Az ujvidéki főrabbi ünneplése.

— Saját tudósítónktól. —

Ujvidék, 1909 jun. 1.

Bár dr. *Pap* helybeli főrabbi hivatalos ünneplése csak augusztus hóban lesz, az ünneplés már ma kezdődött. Az ifjuság, melynek sok éven át hitoktatója volt, bucsuzott tőle, mert előrehaladt kora miatt a hitközség jónak látta a hitoktatás nehéz és sok időt igénylő munkájától felmenteni.

Impozáns volt ezen bucsuzás és megható. Az ifjuság fél 11-kor gyülekezett a főpósta előtti téren. Ott voltak az összes középiskolák tanulói, a gimnázium és felső kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt, akik az ünnepség rendezői voltak. Innen, midőn a polgári leányiskola növendékei is megérkeztek a hitközség új, ez alkalomra virágokkal feldíszített tanácstermébe vonultak, ahol már nagyszámú közönség várakozott. Az izr. iskolaszék tagjai is megjelentek. Dr. *Lusztig* Nándor ügyvéd tb. városi főügyész vezetése mellett.

Az ifjuság küldöttsége, melynek tagjai voltak Schwarcz Artur gimnáziumi tanár, Havas elnök, továbbá Fischl Hugó, Hauzer Kálmán értekezési jelölt, Rosenblüth Emil gimn. VII. oszt. tanuló, Pollák Sándor ker. isk. közép oszt. tanuló és Brandeis L. polgári fiúiskola IV. oszt. tan.; a polgári leányiskolából Lövinger Mellus, Frank Ella és Berceller Lili, elment a jubilánsért, akit rendkívül meghatott a nem várt ünnepség. Az ifjuság küldöttségének meghívására eljött, hogy ő is bucsút vegyen tanítványaitól, midőn mindnyájan együtt vannak.

Az ünnepi beszédet ifjú Hegedüs Ferenc egy tehetséges gimnáziumi tanár tartotta. Nagyszerű, pompásan konstruált beszéd volt, amilyent nem, hogy egy ifjú, de hosszú életen át sokat tapasztalt és talán még több beszédet hallott öregtől sem várhatunk. Beszéde végén pedig ígéretet tett az ifjuság nevében, hogy az a mag, melyet a jubiláns elvetett ki fog kelni és virágozni fog. Majd pedig Hanzer Kálmán tanár tolmácsolta a kereskedelmi iskolai tanulók hálóját és szeretetét talpraesett rövid beszédében, ez a beszéd is méltó arra, hogy megdicserjünk.

A polgári fiú iskolai tanulók nevében Brandeis N. szőlt pár ügyes szót, majd pedig Volf Erzsike átadta az ifjuság csokrát. Ezután az ősz pap bucsuzott kedvenceitől, az ifjuságtól szívhöz szóló szavakban, intve őket, hogy ne feledjék azt a tant, melyet ő tanított és kérte a mindenható Istent, hogy adja áldását az ifjuságra, hogy a hazának hasznos polgáiraivá lehessenek.

i. g.

Elhunyt jegyzők és községi tisztviselők özvegyeinek nyugdíjai.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1909. jun. 1-én.

Bács-Bodrogvármegye törvényhatósági bizottsága ismét szép jelét adta humánus fölfogásának, emberbaráti érzelmének. A legutóbbi közgyűlésen a következő özvegyekre jutott községi jegyzőnek és tisztviselőnek nyugdíját állapította meg az alábbi jelentékeny összegekben:

Özv. *Szmiha* Kálmánné 1244 korona 36 fillér évi nyugdíj s 202 kor. neveltetési járuléka gyermekekenként.

Özv. *Szücs* Lajosné 984 kor. nyugdíj és 164 kor. neveltetési járuléka.

Özv. *Zsótér* Ákosné 924 kor. nyugdíj és 154 kor. neveltetési járuléka.

Özv. *Szauer* Ferencné 930 kor. nyugdíj és 155 korona nevelt. jár.

Özv. *Pinterovits* Jenóné 967 kor. nyugdíj és 161 kor. nevelt. jár.

Özv. *Borovszky* Kornélné 798 korona nyugdíj és 133 kor. nevelt. jár.

Özv. *Borovszky* Gyuláné 1547 korona nyugdíj.

Özv. *Szalay* Frigyesné 744 korona nyugdíj.

Özv. *Sztrázsay* Alajosné 800 korona nyugdíj.

Két özvegyet keresetével elutasítottak.

És pedig *Deák* Andornét, mert igen kedvező anyagi viszonyok közt van s mert gyermektelen; és *Mikosevics* Kálmánnét, mert második férjétől saját hibája folytán választották el törvényesen.

Ezen ügyek tárgyalása során fölszólat dr. *Lebach* László és figyelemre méltó érveléssel azon aggályának adott kifejezést, vajjon az alap kibírja-e eme tetemes megterhelteket.

Ifj. *Vojnits* István alispán megnyugtató fölvilágosítását dr. *Lebach* s vele együtt a közgyűlés tudomásul vette.

H I R E K.

Miniszteri biztosok. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter a *szabadkai* állami tanítóképzőben megtartandó képesítő vizsgálatokhoz dr. *Imre* Sándor budapesti állami polgári iskolai tanítóképző tanárt, — a *bajai* tanítóképző intézet képesítő vizsgálatához pedig *Faragó* János Bács-Bodrogvármegye kir. tanfelügyelőjét miniszteri biztossá kinevezte. A kereskedelmiügyi miniszter *Bánhegyi* Aladár budapesti ipari szakiskolai igazgatót a *zombori* és *Perjessy* László szegedi kereskedelmi és iparkamarai titkár a *szabadkai* női kereskedelmi tanfolyamok folyó évi vizsgálatáira miniszteri biztosokká kinevezte.

Bács-Bodrogvármegye új közigazgatási előadója. A *Rácz* György halálával megüresedett vármegyei közigazgatási előadói állás a napokban töltötték be. A földmívelési miniszter *Günther* Ferencet, a Bács-Bodrogvármegyei Gazd. Egylet ügyvezető igazgatóját nevezte ki erre az állásra. *Günther* kissé fiatal korban jut ehhez a fontos, előkelő tisztséghez, de azért rendelkezik azokkal a képességekkel, melyek ennek az állásnak kifogástalan betöltéséhez szükségesek. *Günthernek* eddigi rövid, de sikeres multja arra vall, hogy hivatalátöltésének eme új területén is megállja a helyét.

A szeghegyi aljegyző kitüntetése. A pénzügyminiszter *Gerber* Miklós szeghegyi aljegyzőt a közadók sikeres behajtása körül szerzett érdemeinek elismerésül, mint már több ízben, most is nagyobb díjjal jutalmazta meg. Ez a kitüntetés — mint nekünk Szeghegyről írják — az ottani polgárság körében, ahol *Gerbert* szeretik és becsülik, általános örömet kelt.

Áthelyezett szolgabíró. *Fernbach* Károly főispán *Pávlovits* Todor szolgabírót Zomborból Apaltnba helyezte át.

A bajai járásbírószám ügykezelését vizsgálta meg a napokban dr. *Dekker* Gyula szabadkai törv. elnök. Mindent rendben talált.

A kulai járásbírószám fogházőre. A szegedi kir. főügyész Kónya Sándor zombori ügyészségi hivatalszolgát a kulai járásbírószámhoz fogházőrré nevezte ki.

Uj ügyvédek. Dr. *Fehérváry* Dezső és dr. *Sándor* Béla bajai ügyvédjelöltek a napokban ügyvédi oklevelet szereztek. Az előbbi Baján nyitja meg ügyvédi irodáját.

Tanítógyűlés Hódshágon. A bács-kulavideki r. k. tanítóegylet május 26-án Hódshágon évi közgyűlést tartott. *Evetovits* János báci plébános tartalmas elnöki megnyitójában sorra érintette az egyleti élet lefolyt évi eseményeit. A kitűzött pályatételre 8 munka érkezett be, melyek közül *Dopplert* Róbert és *Horn* János palonai tanítók 40—40 korona díjat nyertek.

Dr. Csernyus Pál újabb expenzvótája. Dr. *Csernyus* Pál vm. tb. főügyész a foglalási perek tárgyában expenzvótát adott be *Ada* község képviselőtestületéhez. Az összeg nagyságától azonban — mint nekünk írják — annyira megrémült a képviselőtestület, hogy a tétel felülvizsgálatának megejtése végett külön bizottságot küldött ki, mely elhatározta, hogy megkéri az alispánt, utasítsa dr. *Csernyus* Pált, hogy a számlákhoz mellékelje a bíróság által hozott végzéseket, melyekben a költségek meg vannak állapítva, s vizsgáltsa fölül az expenzvótát. Az adajak gondoskodni akarnak arról is hogy a költségszámlával a vármegye törvényhatósága és az ügyvédi kamara is foglalkozzék.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási és vármegyei tisztviselők szolgálati besorozása című házaspótló munka hagyta el a napokban a sajtót. *Czálinger* József vm. irodaigazgató, a központi tisztviselői kar egyik tagja, de rendkívül agilis és bő közigazgatási tapasztalattal bíró tisztviselő a szerzője. A kis könyvecskében megtaláljuk a közigazgatási be-

osztásnak minden szükséges részletét, valamennyi adatát. A központi tisztviselők, a tisztelőbeli tisztviselők, az állami hatóságok és hivatalok vezetői, a csendőrség tisztikara, a hadkiegészítő parancsnokságok tisztikara, a gyógyszerészek, a képviselők, a járási, községi és városi tisztviselők névjegyzékét fejezetenként találjuk meg. A könyvre mindenkinek, aki közügyekkel foglalkozik, nagy szüksége van. Czálinger tehát érdemes munkát végzett.

A vármegye kegyelete Rácz György iránt. Bács-Bodrogvármegye közgyűlésén *Fernbach* Károly főispán meleg hangon emlékezett meg *Rácz* György elhunytáról és nagy érdemeit kellőképpen méltatta. Azokat a főispán indítványára jegyzőkönyvbe is foglalták.

A kisácsi kisbírák fizetését 360 koronára emelték föl. A vármegye ezt jóváhagyta.

Egy községi irnok jutalmazása. Bács-tóváros község méltányolván *Rupa* Ambrus irnok szorgalmát, 300 koronát szavazott meg részére. A vármegye ezt a határozatot jóváhagyta.

Községi állás Magyarokán. Magyarokán közigazgatási adminisztrációja egy községi állás rendszeresítését kívánta meg. A városi képviselőtestület, mely ezzel a kérdéssel foglalkozott, ezen állás szervezése ellen foglalt állást. Dr. *Kozics* Elemér és társai azonban megfeleltették ezt a határozatot. A vármegye meg is semmisítette azt, s utasította a várost, hogy 1700 korona fizetéssel mielőbb rendszeresítse ezt az állást.

Uj toronyóra Adán. Ada község új toronyóra beszerzését határozta el. A szállítással *Bodicsi* Sándor bajai órát bízták meg. Az óráért 1400 koronát kap.

Gondnokság alatt. Mille Mátyás palánkai, Tuti Péra szilbácsi lakosokat gondnokság alá helyezték.

A hódshági memento mori jótékonyági egylet alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Házasságok. *Skotniczky* Rezső főhadnagy eljegyezte *Lehrer* Irén kisasszonyt, özv. *Lehrer* Károlyné urnó leányát Ujvidéken.

Dr. *Sóti* János járásbíró május 29-én tartotta esküvőjét *Király* Erzsike kisasszonytal, dr. *Király* Sándor magyarkanizsai polgármester leányával.

Lichtenecker József feleségül vette *Lendvay* Margit kisasszonyt Szabadkán.

Fodor Hugó zentai kereskedő vasárnap lépett házasságra *Lázár* Margit kisasszonytal, *Lázár* Miksa zentai posta és távirólist leányával.

Romhányi István kishelyesi kántortanító eljegyezte *Bajusz* Etelka kisasszonyt Szeghegyen.

A kisácsi kéményseprő fizetését a község 550 koronára emelte föl. A vármegye eme határozatot helybenhagyta.

Fizetéseképtelenség Ujvidéken. *Malszicz* Endre ujvidéki kereskedő fizetéseképtelen lett. 24.000 koronával tartozik. A vagyona ennek az összegnek a felét teszi ki.

A kunbajai jegyzői lak átalakítását határozta el a községi képviselőtestület, mert az nem felelt meg a modern kényelemnek, másrészt pedig nádas teteje tűzveszélyessé tette. Az átalakításra 13.456 koronát szavazott meg. A vármegye ezt a határozatot jóváhagyta.

Öngyilkosság Óbecsén. *Pillischer* István óbecsei mézszáros május 28-án mézszárszékekben felakasztotta magát. Tettének okául rendezetlen anyagi viszonyait emlegetik.

A bácsalmási vadásztársaság alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Bácsalmás község közpénzeinek mikénti elhelyezését nem helyezte *Babér* Lajos takarékpénztári főtisztviselő. Meg is főllebbezte a község határozatát. A vármegye azonban elutasította a főllebbezést.

A zentai felsőhegyi óvoda tárgyában hozott határozat ellen főllebbezést adott be a vármegyéhez Gózon István plébános. A vármegye közgyűlése utasította a várost, hogy 30 napon belül készítse el a költségvetést és a terveket. Hasonló határozatot hozott a vármegye a zentai felsőhegyi menedékháznak óvodává való átválttatása ügyében.

Halálhírek. Dr. *Barta* Antal szabadkai h. tiszti főorvost sulyos csapás érte. Neje, szül. *Schütz* Teréz a napokban 38 éves korában meghalt. Az elhunytat, aki Szabadkán szeretetben és közbecsülésben állott, a község óriási részvételével temették el.

Dr. *Dembitz* Sándorné a napokban Szilbácson meghalt. A finom lelkű, jószívű urnót nagy részvétellel temették el.

A zombori II. számú óvodához Kivács Stefánia nagykaposi óvónót nevezte ki a közoktatásügyi miniszter.

A pacseri tűzoltótestület alapszabályait jóváhagyta a belügyminiszter.

A bácsmegyei orvosszövetség közgyűlése. A bácsmegyei orvosi fiókszövetség ez évi rendes közgyűlését június hó 5-én délután 4 órakor tartja Palicson a nagyvendéglő termében. A közgyűlés tárgyisorozatán a jelentéseken kívül a tudományos szakosztály ügyrendjének megállapítása, a kerületi munkásbiztosító pénztárakkal szemben elfoglalandó álláspont, a tisztviselők anyagi és erkölcsi helyzetének megvitatása, a halottkémlés, fuvarügy és az orvosok túlprodukciója elleni lépések szerepelnek. A közgyűlés után este 8 órakor társasvacsonya lesz.

A bajai állami tanítóképző ifjuság június 6-án délután 5 órakor az intézet játszótérén helyi tornaversenyt tart, melynek ez a műsora: 1. Felvonulás. 2. Oszlopokba állás. Himnusz. 3. Közös szabadgyakorlatok, bemutatja az összes ifjuság. 4. A 10-es mintacsapat tornázása a korláton. A 20-as csapat összetett versenye. Szabadgyakorlat, nyújtó, magasugrás. 6. Távolugrás, rudugrás, súlydobás. Gyakorlatok a lovon. Kötélhuzás. Népiskolai tanulók játéka. 7. Oszlopokba állás. Szózat. 8. Kivonulás az intézet melletti játszótérre. 9. Stafétafutás. Gátfutás. 10. Füleslabda- és nigólabdajáték. 11. Győztesek kihirdetése és a »Bajai Sport Egyesület« által felajánlott érme kiosztása. 12. Elvonulás.

Új cégek és cégváltozások. Bácsmegyében újabban eme cégek létesültek és cégváltozások történtek:

Zenta. Graf Ármin fakereskedő.

Magyarkanizsa. Keresztény polgárok szöv. szélmalma. (Losoncz Ferenc és Losoncz János helyébe Nagymihály György és Zsoldos Antal kerültek az igazgatóságba.)

Szabadka. Geiger Jenő és Geiger Béla kézmű- és divatárkereskedők.

Szabadka. Délvidéki Közg. Bank. (Schwarz Ármin és dr. Hajdu Vojnits József helyébe Barta Arnold udvari tanácsos és Fáby Simon lettek igazgatósági tagok.)

Ada. Adavidéki Közg. Bank. (Piszarov Mladen helyébe Mártir Miriszlavót választották igazg. taggá.)

Szabadka. Sztantics és Tumbász gőzmalomtulajdonosok.

Apatin. Apatini Takarékpénztár. (Dámbrovičs Márton helyébe Dombovits Nándor lett igazgatósági tag.)

Obecse. Berger Lajos szesznyakereskedő.

Schweidel Béláról. *Vértesi* Károly, a Bácsmegyei Irodalmi Társaság elnöke, kitűnő tollú munkatársunk a napokban rendezett egyik nagyszabású hazafias ünnepélyen a következő eszmegazdag felköszönetben emlékezett meg Schweidel Béla 48/49 honvédszászszázados hazafias érdemeiről:

Mindannyinknak az életését köszönöm, nagyrabecsülöm és a szót a szóból tovább fűzöm. Anyag, tárgy bőven van a manap keretében, időben és a történelemben. Hiszen alig választ el mindent néhány nap, május 21-ikétől, nemcsak a budaiak, de az egész Magyarország nagy napjától, Budavár hősi bevételének az évforduló napjától. A kevés napon belül nagyon alkalomszerűen emlékezhetünk meg a nagy időknek az igen tiszteletre méltó, hősi alakjáról éppen itt Budán, a Duna jobb partján, a vár közelében.

Maradjunk a történelemnél.

Történelmi nevezetességű családnál vagyunk, ahol most a jókedv ütött tanyát, emel minket és vizs magával. Körültekintve úgy látom, hogy az arcokon is öröm tanyáz. Engedjék meg azért, hogy a magam jó érzéséből, ezen ünnepélyes alkalommal néhány igaz szót mondhassak el, kívánjam azt, hogy az én szavaim is jó befogadó tanyát leljenek szívükben, mert megcáfolhatatlan nagy igazságot mondok. Azt, hogy munka után édes a nyugalom. Igen, az elpihent harci zaj után a pihenés, nyugalom.

Én, a mi igen tisztelt házigazdánkat már csak a nyugalom öléből ismerem, de a történelmi múltjéért nagyra becsülöm, mert ha áthidalunk egy hosszú időt, akkor a nagy időkhez érünk, egy munkásan eltöltött emberöltő kezdetéhez jutunk s ott találjuk az érdemesült öreg honvédünket, amint deli ifju volt még, vitézkedett, harcolt a magyar szabadságért. Nagyon számottevő alak volt ő már akkor a magyar társadalomban, mert a haza javáért, másokért küzdött.

Másokért küzdött, mások javára munkálkodott! Szinte idegenszerűen hangzik ez a mai őnző világban, mikor sokan mindent a hazától várnak s még többen a haza szolgálataiban is a saját javukra gondolnak, a saját szerencséjüket

keresik, kergetik, mondjuk röviden, szólammal, a maguk érdekét hajhásszák.

Az antik jellemű emberek kiveszőben vannak. Jönnek újak, modern férfiak, új, más iránnyal, gondolatokkal, cselekvéssel. Mint a gépkocsió, olyan az idő rohanó kereke, a történelemnek fegyverekkel megrakott szekere. Becsülnék meg tehát, ami igazán becses, ami még a régi jó, elmult világból való, mondjuk a mult század derekáról való. »A derék nem fél az idők mohától«, mondja a költő.

A beszédem kiindulására térek vissza a mondottak után, mert jónak találom a kezdetet végnek is.

Azt mondtam ugyebár, hogy történelmileg nevezetes családnál vagyunk. Igen, Schweidel József, a dicső nemzeti vértanu fiánál Bélánál, egy hős apa méltó fiánál. Ugyanaz a költő mondta: »Nubia párdüca nem szül nyul fiat.«
Ugy is volt.

Aki tehát dicső apjával együtt küzdött, az legyen a felköszöntött.

Az igen tisztelt házigazdánk, kedves bátyánk és jó barátom, Schweidel Béla, tiszteletre méltó régi honvédszász százados sokáig éljen! Mellé életétre adom a ház nagyasszonyát: Schweidel Béláné ő nagyságát. Még melléjük kettőjük örök mosolyát, Teus őrnagyat. Kívánom még, viruljon a két hajlós virágszal, a család ékessége, Schweidel Toncsi és Milcsi, az aradi vértanu unokái. Végre sokáig éljen a szép baba, Schweidel délutunoka, a kis Herta. Szóval, kiknek a vendég-szerető uri körében töltjük ezt a vig, jó estét, az egész Schweidel-család sokáig boldogan, megelégedetten és az egész nemzet által tisztelve éljen!

Templomszentelés és bérmálás János-halmán. János-halmáról írják nekünk: Nagy ünnepségek színhelye volt János-halma község 1909 május 21-től 24-ig, mely sokak szívében kitörülhetetlen emléket hagyott hátra. Pénteken, 21-én érkezett meg dr. Boromisza Tibor szatmári megyés püspök ur ő méltósága, János-halmának egykori szeretett plébánosa, hogy az újonnan felépült templomot fölszentelje. Fél 8 órakor a vasuti pályaudvaron, mely ez alkalomból pazarul ki volt világítva s feldíszítve, üdvözölte a püspök urat Klanszky Ferenc esperes apátplébános, ami után 300 rendező által vont mozgó kitérkordon között megindult diszfogatok és négyesekből álló díszes menet harangzúgás mellett a páratlan szépen kivilágított városba. A bevonulás impozáns volt, ami Nagy József községi jegyző érdeme, ki mindent elkövetett 300 rendező társának élén, hogy a rengeteg nép között semmi zavar ne támadjon, míg a remek díszítés teljes kivitelét és a fogadtatás gondjait a legnagyobb sikerrel és fáradtságot nem ismerő odaadással és buzgalommal Kopeckky Győző főjegyző oldotta meg az összes előlláróság, Komáromi Gergely és Kovács György albiróval élén szintén nagy fáradtságot s buzgalmat fejtettek ki a rendezés körül. A plébánia mellett a Fő-uton hatalmas méretű, gyönyörű díszkapu volt.

A bevonulás után a püspök ur rokonához, Madzinyi Géza földbirtokos urhoz szállt, hogy az utazás fáradalmait kipihenje, míg a kíséretében volt vármegyei alispán ur bajsai Vojnich István, Koller Oszkár járási főszolgabíró, Fejér Jenő zombori apátplébános, egy a további kíséret az egész bérmálás folyamán a plébánián Klanszky Ferenc apát ur vendégszerető s jó étellel és italokkal bővelkedő házában nyertek fogadtatást.

Másnap délután 1 órakor érkezett meg hasonló körülmények között nagyméltóságu dr. Városcy Gyula érsek ur ő kegyelmessége is a bérmálás kiosztása végett, dr. Mikosevics Kanut vármegyei főügyész, Kuluncsics Viktor járási szolgabíró, Popovics Sebő megyei főlevéltáros, dr. Révay Tibor érseki titkár, dr. Stécz György kalocsai kanonok kíséretében. A vonattal megérkező érsek urat a járás nevében Kollár Oszkár főszolgabíró, a község nevében Kopecky Győző főjegyző üdvözölte. Délután a különböző testületek s a környékbéli papság tisztelgése és felvonulása következett a két egyházfejedelem előtt.

Ez alkalomból megjelent a vármegye részéről a vármegyei hön szeretett főispánja Fernbach Károly ur ő méltósága, a ki megjelenésével a két egyházfejedelem iránt lerótt tisztelete adásán kívül a városházán Koller Oszkár járási főszolgabíró meleg hangu üdvözlése után a megjelent járási jegyzői s birói kart is üdvözölte s János-halma mindenkori tapasztal igaz magyar érzelméről híres közönségének elismerő köszönetét nyilvánította.

Vasárnap délelőtt meg a püspök ur a templomot szentelte, érsek ur ő nagyméltósága a díszsátorban fényes papi segédlettel misét mondott, utána pedig a bérmálás szentségét osztotta ki. Másnap folytatták a bérmálást mindketten s mintegy 2500-an részesültek ez alkalomból a bérmálás szentségében. A bérmálás

s az egyházfejedelmek celebrálásával folytatott egyházi szertartások hétfőn nyertek befejezést, ami után is délután 1 órakor díszes négyesek s kocsi fogatok között ezernyi buzgó és vallásos jó lélektől kísérve megindult a menet a vasuti állomáshoz, amidőn is az egyházfejedelmek bucsut véve, szeretett hiveiknek áldást osztva szálltak be a törvényhatósági s községi notabilitások kíséretében külön kocsijukba s Halas városán át a tiszteletükre megjelent városi hatóság üdvözlése után székhelyükre tértek vissza.

Természettudományi szakosztály megalakulása Bácsmegyében. A Bács-Bodrog vármegyei orvosi fiókszövetség természetudományi szakosztályának megalakulásához a szövetségi tagokon kívül állók, de a természetudományok népszerű művelése iránt érdeklődők között a tagok gyűjtése serényen folyik, ugyannyira, hogy már legközelebb a megalakulás is megtörténhetik. Akik eziránt érdeklődnek vagy tagokul belépni óhajtanak, sziveskedjenek a Bács-Bodrog vármegyei orvosok bármelyikéhez fordulni, kik szívesen adnak felvilágosítást a belépési módokról.

Bucsujárás Mariagyüdre. A bajai járás községeinek lakói rendszerint évente a pünkösdi napokra szoktak elmenni Mária-Gyüdre. Mint máskor úgy az idén is nagy tömegekben vezelkedtek a hivek Mariagyüdre s a pünkösdi nagy esőszakadások nem szolgáltak akadályul arra, hogy a hitbuzgók el ne menjenek óriási csapatokban a szent helyre.

A III. osztályu kereseti adónak ez évi kivetési tárgyalása e héten volt a bajai járás községei részéről. A pénzügyigazgatóság részéről Zomborból Svarcz István tisztviselő volt az előadó. Tárgyalásra kerültek mindazok adóügyei, kik az 1909-ik év folyamán új üzleteket, vállalatokat, bérleteket vagy új foglalkozásokat alapítottak.

A szökött katona szerelme. »Szép élet a katonai élet« — már a kinek. De nem így találta a dolgot Mintál Tót Pali dávodi legény, a ki a kecskeméti honvédszászrezredben keserves könyök pucolta naponkint az ő lovát. Tele volt szive keserűséggel, kíváncsoktól a szabadság, no meg Mária pusztán lakó Csöréje (Erzsije) után. Gondolt tehát merészet és nagyot, bucsu nélkül ott hagyta a katonai szolgálatot, hogy vizsgatást találjon az ő rövid szoknyájú, formás testű, sürü-göndör haju, bogár szemű Bözsikéje mellett. Két hétig körözte a katonaság és csendőrség a bujkáló hűsárt, akit végre Dávodra hazaérkezése után azonnal észrevették és — mint levelezőnk írja — letartóztatása után a dávodi csendőrség visszakisérte Kecskemétre a huszárokhoz. Így ért véget az emberi élet boldogsága.

A bácsföldvári mélykut furását a május 22-én tartott árlejtés alapján 3240 koronáért Momirov Miklós ittvarnoki kútfuró-mester teljesíti.

Lövöldöző vendég. Németh István kishegyisi korcsmájában — mint levelezőnk írja — mult hó 29-én részegen betért Knefeli Konrád és az ott levő vendégekbe belekötött. Amikor a korcsmáros kiutasította, Knefeli revolvert rántott és a vendégek közé lőtt, de szerencsére nem talált. A feljelentést megtették ellene.

Táncmulatság Zsablyán. A Zsablyai önkéntes tűzoltó-testület pünkösdi első napján a Wallauch-féle vendéglőben, saját pénztára javára, tombolaestéllyel egybekötött táncmulatságot rendezett, mely a legjobban sikerült. Összes bevétel 190 K volt, ami eléggé tekintélyes összeg, tekintve, hogy 60 f. volt a személyenkinti belépti-díj. A mulatságon az intelligencia is szép számban vett részt.

Tüz Zsablyán. Petrovics Vladiszlav zsablyai lakos satócs-üzletében — mint levelezőnk írja — az elmult szombaton, ki nem deríthető okból éjjel 1 órakor tűz ütött ki, amely nemcsak a boltban összehalmozott portékát tette martalékvá, hanem a szalmafedeles házat is lángba borította. A kár meghaladja a 8000 koronát, amelynek egyrésze biztosítás folytán megtérül.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

A Pesti Naplónak folyó hó 21-iki számában megjelent azon közleményre vonatkozólag, hogy a Ferenc-csatorna részvénytársulat folyó hó 19-én Budapesten megtartott közgyűlésén Gerster Lajos ur választott meg vezérigazgatóvá szanálándó a részvénytársulat utóbbi éveinek jövedelem csökkenését, helyreigazítólag kijelenteni van

szerencsém, hogy Gerster Lajos urat a részvénytársulat az egy évnek előtte elhalt Mogyoródy Adolf központi igazgató helyébe választotta meg és hogy tisztelettel alulirott úgy mint eddig is a Ferenc-csatorna részvénytársulat ügyeit, mint műszaki igazgató ezentul is vezeti.

A megjelent közleménynek személyemre vonatkozó téves és tendenciózusan sérelmes híresztelés helyreigazítása, avagy sajtópör útján történendő megtorlására az eljárást megindítottam.

Kissztapár, 1909. május hó 26-án.

Heincz Albert

a Ferenc-csatorna részvénytársulat
műszaki igazgatója.

Nyilatkozat.

— Zenta város monografiája. —

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Becses lapja május 28-iki számában volt szives »Bács-Bodrog vármegye monografiájá«-nak ismertetése folyamán szerény dolgozatomat, Zenta leírását is bíráló tolla alá fogni. Kissé furcsának találom ugyan a személyi motívumokra épített kritikát, de kénytelen vagyok elismerni, hogy a kritika formájának és minőségének megválasztása a kritikus joga s így el kell viselnem az ifjuságomra épített válveregető leszólást is. Ezzel szemben nagy elégtétel nekem, hogy az Országos Monografiái Társaság bírálói — ugy látszik — nem osztották a kritikus nézeteit; továbbá, hogy a válveregető kritika sem hoz fel állításai támogatására konkrét adatokat. Hiszem, hogy az olvasó közönség sem fogja ezt a kritikát magáévá tenni.

Éppen ez okból a bírálat tárgyilagosságnak látszó részeire megjegyzést nem is teszek. Van azonban a bírálatban egy kérdés és egy felelet, amelyet megjegyzés nélkül nem hagyhatok s tisztelettel felkérem tisztelt szerkesztő urat, hogy ezen néhány rövid megjegyzésemnek becses lapja legközelebbi számában helyt adni sziveskedjék.

A kérdés, melyet a bírálat felvet, s amelyre a pártpolitikában feleletet ad: miért biztak meg engem Zenta monografiájának megírásával? A kritikus ur szerint azért, mert a zentai pártviszonyok így kívánták. A valóság pedig az, hogy azért kaptam a megbízást én, mert — ugy látszik — másnak nem volt annyi tudásbeli készsége, hogy nem egészen két hét alatt, más hivatalos teendővel való elfoglaltság mellett Zenta monografiájának megírásával megbirkózzék. Az Országos Monografiái Társaság eredetileg Erdújhelyi Menyhértet bizta meg a monografia megírásával, aki azt vállalta is, azonban személyes viszonyai miatt meg nem oldotta. Azután házaltak másutt — neveket említeni nem akarok — senki sem vállalta. Mig végre hozzám fordultak. 1909. január 28-án kaptam meg a megbízást az az utasítással, hogy a monografia már február 10-én Budapestben legyen. Én vállalkoztam a megbízás teljesítésére s büszke vagyok rá, hogy fiatalságom dacára 10 nap alatt végeztem olyan feladattal, amelyhez másoknak esztendőök állottak rendelkezésére.

Ami most már azt illeti, hogy pártpolitikai szempontok vezéreltek volna dolgozatom megírása közben, erre nézve valószínűnek tartom, hogy a tisztelt szerkesztő ur ebbeli meggyőződését a régebbi zentai eseményekben való szerepléséből merítette. Van szerencsém azonban tudomására hozni, hogy a zentai polgári pártok kötelékébe már másfél év óta nem tartozom, azokkal semminemű összeköttetést fenn nem tartok s így igazán nem lehetett semmi okom arra, hogy a monografiát pártszempontok szerint írjam meg. Jelenleg a nemzetközi szociáldemokrata párt zentai pártvezetőségének vagyok tagja, de azért a szocialista szervezetekre sem fektettem nagyobb súlyt, mint — a Független Polgárok körére.

Arról irtam teljes tárgyilagossággal, amiről irni lehetett, s minden intézményt 15 lap szűk határai közt jelentőségéhez képest világitottam

meg. Épp ezért a pártoskodás vádjá ellen tiltakozásomnak vagyok kénytelen kifejezést adni.

Rektifikációm közzétételéért előre is köszönetemet fejezve ki, vagyok

Budapest, 1909. június 1.

kiváló tisztelettel
Kalmár Simon.

Irodalom.

A mozgókönyvtár újabb könyvei. A Ráskai Ferenc szerkesztésében megjelenő mozgókönyvtár legújabb két könyve közül az egyiket az újabb irodalom egyik büszkesége Kóbór Tamás írta. Egy kis regényét kapja itt az olvasó, melyben *Jukker Leány* címmel egy fővárosi leány szerelmi históriáját írta meg Kóbor frapáns jellemzéssel és mélyreható analízissel. — A másik füzetet *Alba Nevis.* e kiváló író írta, akinek érzéki rimektől ragyogó verseit oly mohón olvassa a publikum. — Itt *Érzések, Szenvedélyek* címen *novelláit* bocsátja közre, amelyben asszonyok, lányok rendkívül érdekes lelkivilágát rajzolja meg modern eszközökkel, anélkül azonban, hogy megszünné decensnek lenni. — A könyvecskék bolti ára 24 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

A pünkösdi eső Bács megye minden részét átjárta s kitűnő hatást tett a növényzetre. A busuló gazdák reménye új életre támadt. Az őszi és tavaszi vetések hozamának kilátása az eső folytán jelentékenyen javult. A legelők és kaszálók minősége is nagy mértékben javult.

Az érsek és gróf Chotek az állatkiállításért. Az országos állatkiállítás díjaira *Városvy Gyula* érsek és gróf *Chotek* Rezső főrendiházi tag 500–500 koronát adományoztak.

A IV. nemzetközi tejjgazdasági kongresszus. A IV-ik nemzetközi tejjgazdasági kongresszus előmunkálatai már befejezettek tekinthetők. A kongresszus alkalmával kiadandó szakértekezések első része május hó első napjaiban küldettek meg a tagoknak, a második kiadomány pedig május hó 20-án szintén szétosztásra került. A német, francia és angol programok már szétküldettek, a magyar program 20-án már szintén a tagok keze között volt. A kongresszust folyó évi június hó 6-án délután 4 órakor a Vigadó disztermében József főherceg fogja megnyitni. Ez alkalommal *Viger dr.*, volt francia földmivelési miniszter és *Kirchner dr.*, t. udv. tanácsos, lipcsei tanár diszelőadást fognak tartani. A kongresszisták száma már közel van a 900-hoz. A kongresszusi főtitkári hivatal (Budapest, V., Vigadó) a megnyitő ünnepélyre nem tagok részére korlátozott számban bocsát ki meghívókat.

A palicsi nagy gazdaggyűlés. A Magyar Gazdaszövetségnek Palics-fürdőn június 23-án a földmivelési miniszter elnöklésével tartandó gyűlése iránt mind nagyobb érdeklődés mutatkozik ugy a kigazdák szervezetei, mint a középbirtokosok részéről. A nagygyűlés programját már végleg megállapították. A földmivelési miniszter elnöki megnyitójá s *Bernát István* igazgatói jelentése után *Mailáth József gróf* fog beszélni a középbirtokos osztály helyzetéről, *Mezey Gyula* a közigazgatásunkról és a szociális tevékenységéről, *Meskó Pál* pedig az agrárius és a szövetekezeti sajtóról. A gyűlésen résztvevők vasúti kedvezményben részesülnek.

Gazdakörök megerősített alapsabályai. A földmivelési miniszter jóváhagyta a *bátmonostori, kucorai, ókéri* és *katymári* gazdakörök alapsabályait.

Közgazdasági Értesítő. A kereskedelemügyi miniszter hivatalos szaklapjának, a *Közgazdasági Értesítőnek* f. hó 27-én esedékes ezidei 21-ik száma ismét bő- és érdekes tartalommal jelent meg a rendes időben.

A konzuli jelentések ezuttal a világpiacon üzleti életének idej márciusi és áprilisi mozgalmairól adnak számot. Különösen figyelemreméltók természetesen ama közlemények, amelyek Magyarországnak külkereskedelmét általános vonatkozásokban érintik, nevezetesen, amelyek a Romániával, Dániával, Németországgal stb. fennálló üzleti érintkezésnek öregbítésére és fejlesztésére nézve nyújtanak direktívákat.

Kiemelendőnek tartjuk a jelentésekből merített azt az impressziót, hogy t. i. a magyar gyárirpar a külföldi iparral szemben sikerrel áll-

hatja a versenyt mindaddig, amig jó árut kínál, mihelyt azonban olcsó árakra s így silányabb árakra építi sorsát, kiesik a versenyből. Mindenesetre megszívlelendő tanulság.

A londoni jelentés a gépgyártás szempontjából jelöl meg egy újabb piacot, még pedig Kinát, ahol ugyan — főleg Shantung vidékén — nagyszabású átalakulás van kilátásban, amennyiben kézi erővel végrehajtott öntözéseket gépekkel akarják a jövőben eszközölni. És itt fölvetik egy a Sárga folyó mentén fekvő városban rendezendő öntöző-gépmintakiállítás eszméjét is.

A berlini, hamburgi, anversei jelentések a borszakmát érdeklő fontos adatokkal szolgálnak, főleg annak kapcsán, hogy Északamerika új vámtarifája a nyersbőrök behozatalát vámmentesítette. Ennek az intézkedésnek hatásával az összes európai piacoknak számolniok kell, amint hogy már jelzik is, hogy a spekuláció megmozdult.

A danzigi, berlini, hamburgi jelentésekben a faszakma talál kiválóan tanulságos adatokat.

Szerkesztői üzenetek.

N. J., Jánoshalma. A legutóbbi számból kisorult. Most adjuk le.

R., Ujvidék. Sajtóhiba volt. Nem Gendelbach, hanem Sendelbach.

Levelező, Szilbács. Gyakoribb értesítéseit kérjük.

H. B.—t. Már elkésett vele.

Szeghegy. Szívesen adtuk közre. Annál is inkább, mert olyan férfuról emlékezik meg, aki a dicséretre részolgált.

H. I.-né, Pécs. Hogyne. Közeli rokona volt. A levelet egyébként áttettük lapunk vezéréhez, aki a fölvilágosítást rövidesen megadja.

»Tönkrement remények.« Ezekért nem volt nagy kár.

M. K. Ujverbász. Technikai okokból ezideig nem adhattuk le. E hó folyamán sorra kerül.

Dünger. A jelzett irányban való közreműködésére bizton számítunk.

S. B., Zenta. Ugyanazt hallottuk Kalmár Simontól is, aki szerkesztőségünkben megjelent s mai nyilatkozatában foglaltakat tudomásunkra adta. Az a szokatlan körülmény, hogy csak 2 hét állott rendelkezésére, tényleg mélyen sajnáljuk. Az ilyen munka megírásához rendes körülmények közt 2–3 hónap szükséges.

L. M., Baja. A monografia másként adja elő. E mű szerint *Vaskut* régenté *Bachkuta*, *Batkuta*, majd *Bas-kut* volt. *Szelepcsényi érsek* pedig 1665-ben *Batzkoth*-nak nevezte.

R. T., Óbecse. Az 1900-iki népszámlálás adatai szerint.

Drpd. Tévedés forog fönn. Mi nem kaptunk róla értesítést.

Irnok kerestetik.

Wekerlefalva község jegyzői irodájában egy

irnok illetve gyakornok kerestetik. Bővebb felvilágosítást ad

Fejes Ágoston

2—1

községi jegyző.

1607 kig. 1909 szám.

Pályázati hirdetmény.

Csurog községében üresedésben lévő és 1200 korona évi fizetéssel javadalmozott **kataszteri nyilvántartói állásra**

1909 évi június hó 16-iki lejárattal. Szerb nyelv tudása megkívántatik, — kellett felszerelt folyamodványok a fenti határidőig hozzám nyújtandók be.

Zsablya, 1909. évi május hó 19.

Dr. Széchenyi Tamás,
főszolgabíró.

3—2

„Blickensderfer“ eredeti amerikai

írógép

azonnal látható irással.

Tiszta acélszerkezet.
Gyönyörű szép irással. — Az írógépek legolcsóbbja.Ara teljes felszereléssel csak
300 korona.

Írógép kellek a legolcsóbb árakban szállítanak.

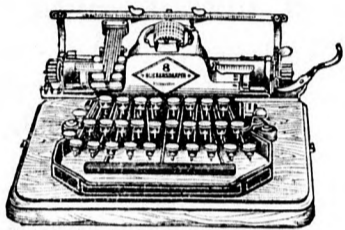
Részletfizetésre is adatik.

— Sokszorosításra is alkalmas. —

Állandó képviselő:

Ezer Antal
Apatin

Járási Általános Takarékpénztár.

26—26

Jó földek.

Bács-Bodrogmegye szomszédságában **bőtermő szép sik**

földek eladóak,

melyekből tetszésszerű darabok vehetők 10 holdtól 500 holdig egy-egy tagban. Holdanként (1600 □-ölével) ○○○○○○○○

500 K-tól 800 K-ig.Amint a vevő egy negyedrészt lefizet, a föld nevére iratik és a fenmaradt hátralék olcsó kamattal mellett **10-től 50 évig** törleszthető. ○○○○○○

A vevők a földjükkel szabadon rendelkezhetnek és egymásért nem felelősek. A birtok megtekinthető és vétel esetén azonnal átvehető, bővebb felvilágosítást nyújt ○○○○○○○○○○

Papp Károly,
Óbecse, Magas-utca 12.

3—2

Dárdai közigazgatási
törvénytár

második kiadása jutányos áron eladó. A mű pótkötetekkel együtt 11 kötetet tesz ki.

Pallas Lexicon

18 kötetes olcsó áron eladó. Cím a kiadó hivatalnál.

Aki sokáig és mindig
jó egészségben akar
!!! élni !!!

aki a doktor és patika igénybevételét kerülni kívánja, az igyék valódi 15%-os

**trebinyei
vörös bort.**

Kapható

Stankovits Lázár
kereskedőnél **Sztapáron.**

2 pezsgős üveg 3 korona. Franco szállítva bárhová. 22—3

Tizenegy illusztrált folyóirat

kölsön előfizetésben **csak 30 fillér.**

Kölsön könyvtár

havi előfizetésre.

A vidék részére külön kedvező feltételek. Felvilágosítást nyújt

Első

Budapesti Családi Olvasókör
Budapest, Eötvös-u. 37.

2043—1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Petrőcz községben üresedésben levő

jegyzői állásra

pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám 1909. évi június hó 15-ikéig nyujtsák be.

Javadalmazás: Készpénzben (a kézbe-

Nagyságos Asszonyom és Uram!

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy külföldi utunkról Bécs-Berlin-München-Dresdából bő tapasztalatokkal hazatérve, elhatároztuk, hogy Felső-Bácskában

épület és mű-butorasztalos üzletet nyitunk,

hol a butorasztalosság terén a közönséget művészi kivitelű butorremeinkkel elhalmozni óhajtuk. Készítünk minden e szakmába vágó egyszerű, finom és mű-butorokat, u. m.: ebédlő, háló, őr, iroda, könyvtár, előszoba, szálló, iskola, templom, fürdő, üzlet portal berendezéseket stb.

Megrendeléseket elvállalunk, modern lakásberendezéseket, minden a butor és épület iparban előforduló munkálatokra. Kívánatra költségvetéssel, rajzokkal, famintákkal ugy bel- mint külföldi faanyagokból szolgálunk és a nálunk készített munkákért mindenkor szavatoltságot vállalunk.

Magunkat becses pártfogásukba ajánlva maradjunk kitűnő tisztelettel 31—2

Varga és Rasztik

épület és mű-butorasztalosok.

Fő-tér. BÁC S A L M Á S Fő-tér.

Bačsmegye földrajza

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján irt

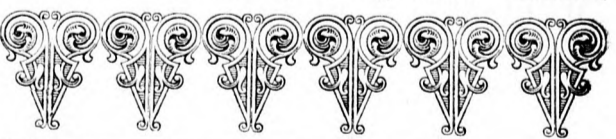
földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy ez az egyetlen engedélyezett földrajz, mit t. kartársaim segédkönyvvül használhatnak. Szíves jóindulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítású, 24 képpel van diszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára a térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

Mezei Mihály községi tanító Zenta.

sitési díj és a természetmennyek megváltási ára beszámításával) 1284 korona, szabad lakás, a község belterületén lévő szérűskert, 3/4-ed telek föld és ennek tartozékát képező legelő illetménynek haszonélvezete, 3360 kg. széna, 15 méter és 17 cm. kemény tűzifa, saját szükségletére megkívánható közfuvar.

Ujvidék, 1909. évi május hó 20-án.

Nicolits Izidor

2—2

főszolgabíró.

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A. B Á C S M E G Y E

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrogvármegyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezető tagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánium.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A. B Á C S M E G Y E

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A. B Á C S M E G Y E

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollú, kipróbált írói szolgáltatják.

A B Á C S M E G Y É

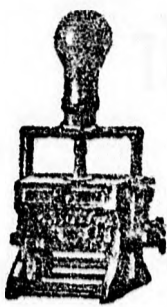
nek, a megye minden községében állandó, rendes tudósítója van s így minden eseményről hű, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

Mutatványszámot mindenkinek 4 hétiig ingyen küldünk.

A. B Á C S M E G Y E

szerkesztősége és kiadóhivatala
BUDAPEST, Teréz-körut 2. szám
alatt van.

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsénymókat, keletbélyegzőt, számzógépeket és minden e szakba vágó munkát a legújtanysabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.
A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítója.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Freystädtler Flóra emlékiratai!

Életem

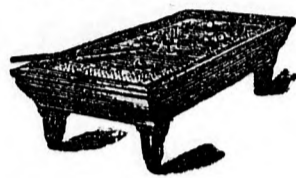
**Szerelmeim
Szenvedéseim**

Irta: Báro Splényiné Freystädler Flóra.

Az ismert budapesti milliomosleány megragadó közvetlenséggel írta meg élettörténetét. Ez a könyv megható vallomása egy lángoló szenvedélyű asszonynak, de kiáltó vád is társadalmunk legelőkelőbbjei ellen, kik e szenvedélyt kihasználva, a néhány év előtt milliókkal bíró nőt a züllés útjára kergették.

A szerző archépével díszített kötetet 2 K-ért küldi a
Kereskedelmi Reklámvállalat,
Budapest, VII., Kertész-utca 27. sz.

Utánvétellel 2 korona 50 fillér.

MÁRTON ISTVÁN

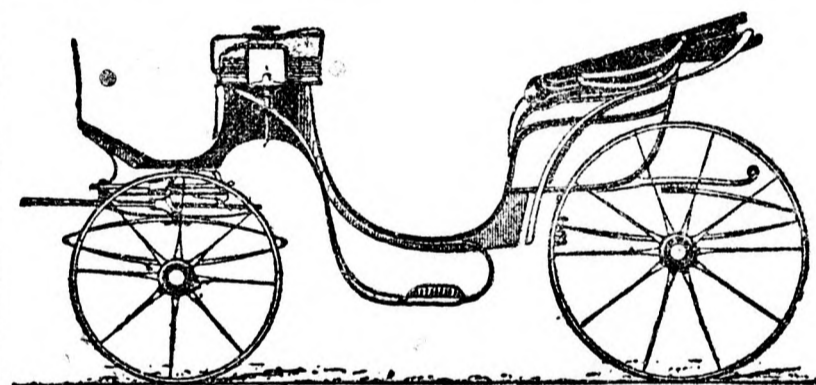
első alföldi tekeasztal-gyártó
ipartelep

S Z E G E D,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések ingyen.

BIHARI J

kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címét értesíteni, hogy
SZABADKÁN
VIII., kör., 54 szám.
alatt, közvetlen a vasut állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi **országos kiállításon** ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti Állatorvosi főiskolában a **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá különösen ajánlom saját gyártmányu **gummi kerekeimet**. Mindezek előrebecsajítása azon reményre jogosít, hogy e téren ugy a szakértelem, mint külsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserélek. Képes árjegyzék ingyen.
Átalakításokat jutányosan készítek.

KULCSÁR ÉS TÁRSA

mázoló-, fényező- és diszítési műintézet

BUDAPEST, VIII., REVICZKY-TÉR 4. SZÁM.

Elvállalunk mindenféle **festészeti, mázó- és kárpitozási** (tapeta) diszító munkálatokat, a legmodernebb kivitelben, **kastélyok, villák és lakások** számára. — **Kávéházak és éttermek** diszítése tekintetében szak-

ismeretünk különleges. A főváros legnagyobb kávéházainak diszítési munkálatait a mi cégünk végzi. — **A Nemzeti Szalon és a Szent-István-Társulat** termeit is mi diszítettük.

Mintákkal és költségelőirányzattal ingyen szolgálunk.